

Hietaniemi friskola

Hf.styrelse@gmail.com

Rektorn vid Hietaniemi friskola

rektor@hfskola.com

Beslut för förskoleklass, grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Hietaniemi friskola
i Övertorneå kommun

Tillsyn i Hietaniemi friskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Övertorneå kommun under våren 2013.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Hietaniemi friskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 28 och 29 maj 2013.

Fakta om skolan

Hietaniemi friskola ligger i Övertorneå kommun i byn Hedenäset cirka 18 km söder om Övertorneå centralort. Verksamheten vid Hietaniemi friskola startade höstterminen 2000 och huvudman för skolan är Hietaniemi friskoleförening som är en ideell förening. Läsåret 2012/13 har skolan 86 elever, varav 7 elever i förskoleklass. Grundskolan omfattar årskurserna 1–9. Till skolan hör sedan 2007 även ett fritidshem som har 27 elever och en förskola. Eftersom det är kommunen som gett tillstånd till förskolan omfattas inte förskoleverksamheten av denna tillsyn. Skolan leds av en rektor som ansvarar för samtliga verksamheter. Skolan har en miljö- och hälsoprofil som omfattar arbetsmiljö och naturmiljö samt både den fysiska hälsan och den psykiska hälsan.

Eleverna vid skolan indelas i tre olika så kallade familjegrupper F-2, 3–5 och 6–9. Varje familjegrupp leds av ett arbetslag där pedagogerna har ett gemensamt ansvar för eleverna. Förskolan och fritidshemmet bildar ett arbetslag.

Skolans och förskolans verksamhet bedrivs i den gamla kommunala skolbyggnaden från slutet av 1950-talet. Idrottslokal och badhus finns i en intilliggande byggnad. Hem- och konsumentkunskap bedrivs i lokaler hos ett privat företag. Eleverna i årskurs 6–9 har sedan höstterminen 2009 egna bärbara datorer som är uppkopplade mot skolans eget nätverk. Även eleverna inom F-5 har tillgång till datorer för sitt skolarbete med en dator per två elever. Skolbiblioteket är fördelat på bokhyllor över olika delar av skolhuset. Bokbussen besöker också regelbundet skolan.

Kunskapsresultat

Enligt skolans rektor har eleverna under de senaste åren i mycket hög grad nått målen för utbildningen. Av skolans egen redovisning av kunskapsresultaten framgår att alla elever i årskurs 3 nådde de nationella målen i svenska, svenska som andraspråk och matematik läsåret 2008/09. Läsåren 2009/10 och 2010/11 fanns någon enstaka elev som inte nådde målen i svenska eller matematik. Läsåret 2011/12 hade skolan inga elever i årskurs 3.

Kunskapsresultaten i årskurs 5/6 har varit mycket goda enligt skolans egen redovisning under den senaste femårsperioden med undantag för läsåret

2009/10 där alla eller de flesta elever nådde målen i alla ämnen utom i svenska där endast 67 procent av eleverna nådde målen. Övriga läsår under femårsperioden var det hundra procentig måluppfyllelse i nästan alla ämnen. Det senaste läsåret 2011/12 var det hundra procentig måluppfyllelse i årskurs 6 i alla ämnen.

Även i årskurs 9 har kunskapsresultaten varit mycket goda under den senaste femårsperioden enligt skolans redovisning till Skolinspektionen. I de allra flesta ämnen har det varit hundra procentig måluppfyllelse varje läsår. Det senaste läsåret 2011/12 uppvisar skolan en hundra procentig måluppfyllelse i alla ämnen utom i de naturorienterande ämnena där 95 procent av eleverna nådde målen för utbildningen.

Av Skolverkets nationella uppföljningsstatistik framgår att Hietaniemi friskola under den senaste femårsperioden haft bättre eller mycket bättre kunskapsresultat i årskurs 9 än riksgenomsnittet för genomsnittligt meritvärde och andel elever som nått målen i alla ämnen med ett undantag. Läsåret 2010/11 hade Hietaniemi friskola en något lägre andel elever i årskurs 9 som nådde målen i alla ämnen än riksgenomsnittet. Det senaste läsåret 2011/12 uppvisar Hietaniemi friskola ett genomsnittligt meritvärde på 228,4 som kan jämföras med riksgenomsnittet på 211,4. Andelen elever i årskurs 9 som nådde målen i alla ämnen var för Hietaniemi friskola 94,7 procent som kan jämföras med riksgenomsnittet på 77,4 procent. Kunskapsresultaten för Hietaniemi friskola bygger dock genomgående på ett litet antal elever.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Hietaniemi friskola i många avseenden inom grundskolan har goda förutsättningar att ge eleverna en utbildning som ger dem möjlighet att nå mål och kunskapskrav för utbildningen. Däremot behöver styrning och ledning liksom systematiskt kvalitetsarbete utvecklas. Särskilt gäller detta verksamheten inom fritidshemmet.

De intervjuade eleverna är nöjda med den utbildning de får och tycker att de lär sig mycket. Personalen får beröm av eleverna och eleverna bedömer att relationerna på skolan mellan eleverna och mellan elever och personal i huvudsak är goda. Skolan ger eleverna god information om kunskapskraven för utbildningen. Elevinflytandet är väl utvecklat enligt Skolinspektionens bedömning.

Kunskapsresultaten i grundskolan är genomgående goda över tid. De flesta år har skolan en hundra procentig eller närmast hundra procentig måluppfyllelse i alla ämnen. Läsåret 2011/12 nådde alla elever målen i alla ämnen i årskurs 9 förutom i de naturorienterande ämnena. I årskurs 6 var det hundra procentig måluppfyllelse i alla ämnen, och i årskurs 3 var det hundra procentig målupp-

fyllelse i matematik och svenska som andraspråk medan måluppfyllelsen i svenska var något lägre.

Även om kunskapsresultaten är goda och eleverna i stor utsträckning känner sig trygga på skolan finns det områden som skolan måste utveckla för att verksamheten ska uppfylla författningarnas krav.

Elevhälsans gemensamma och förebyggande arbete måste stärkas som ett led i att utveckla verksamheten ytterligare. Inom det systematiska kvalitetsarbetet måste kunskapsuppföljningen i de tidigare åren stärkas så att det omfattar alla ämnen. Skolans plan mot kränkande behandling måste utvecklas inom ett antal områden för att den ska uppfylla författningarnas krav. De individuella utvecklingsplanerna måste utvecklas för att bli ett tydligt stöd för att eleverna ska utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Rektorn måste också se till att skolans betygskataloger förs på ett sätt som uppfyller författningarnas krav.

Vid tillsynen leddes skolans verksamhet av en tillförordnad rektor medan ordinarie rektor var sjukskriven. Samtidigt har personalen i fritidsverksamheten slutat eller varit ledig. Detta har enligt Skolinspektionens bedömning medfört att verksamheten har genomförts utan att ha en tydlig koppling till verksamhetens styrdokument. Därför måste huvudman och skolledning säkerställa att verksamheten bedrivs utifrån författningarna och att personalen genom kompetensutveckling eller andra stödåtgärder ges förutsättningar att bedriva verksamheten på avsett sätt.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hietaniemi friskola att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 7 oktober 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Hietaniemi friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Huvudmannen för skolan måste se till att det upprättas en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav.

Motivering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och

förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska planerna upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Hietaniemi friskola har en upprättad likabehandlingsplan som gäller för läsåret 2012/13. Planen gäller för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Genomförda intervjuer visar att eleverna är delaktiga i framtagandet av planen. Planen innehåller dock inte en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Inte heller innehåller planen någon redogörelse för hur de planerade åtgärderna från föregående års plan har genomförts. Av planen framgår inte att rektor och huvudman ska informeras när kränkningar inträffar. Av åtgärder vid kränkning framgår också att den vuxna bestämmer om kontakt behöver tas med föräldrar när skolan vidtar akuta åtgärder vid kränkning. Det är alltså oklart om föräldrar kontaktas när skolan vidtar åtgärder vid fall av kränkningar.

Skolinspektionen bedömer att Hietaniemi friskola måste åtgärda sin plan mot kränkande behandling så att den uppfyller författningarnas krav.

Författning

6 kap. 6 § och 8 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Hietaniemi friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rektorn måste se till att skolans betygskataloger förs i enlighet med kraven i bestämmelserna.
- Rektorn måste se till att de individuella utvecklingsplaner som upprättas vid skolan bedömer elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och beskriver elevernas utvecklingsområden.

Motivering

Betygskataloger

Av skolförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. Skolverket har där-

utöver i föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ytterligare föreskrivit hur betygskataloger ska föras.

Av dessa föreskrifter framgår bland annat att betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt. Det ska framgå av betygskatalogen om ett ämne har avslutats. Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. En betygskatalog ska innehålla skolkod, skolform, namn på huvudman, skolenhet och den kommun där skolenheten är belägen, namn på eleven och elevens personnummer samt namn och titel på den som har beslutat om betyg.

Rättelser och ändringar av uppenbart oriktiga betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som ovan. Rättelser av skrivfel eller liknande ska göras av rektor.

Tillsynen visar att de betygskataloger som förs vid Hietaniemi friskola inte uppfyller författningarnas krav på betygskataloger. Ändringar av betyg har inte genomförts på korrekt sätt. Många av ändringarna har gjorts genom att ursprungligt betyg har målats över och nytt betyg satts. I många fall har de nya betygen inte signerats eller daterats. Det går därför inte att se när ändringarna gjorts eller vem som har gjort ändringarna.

Skolinspektionen bedömer att Hietaniemi friskola måste åtgärda sina betygskataloger så att de förs i överensstämmelse med författningarnas krav.

Individuella utvecklingsplaner

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Hietaniemi friskola har inför tillsynen redovisat ett antal individuella utvecklingsplaner till Skolinspektionen. Planerna innehåller i stor utsträckning beskrivningar av vad klassen arbetat med under terminen. Däremot finns inte bedömningar av elevens kunskapsutveckling i alla ämnen. I något ämne är den enda bedömningen att eleven jobbar bra hela tiden, är duktig och att eleven bara ska fortsätta jobba på. Under rubriken utvecklingsområden varierar det mycket vad som skrivs och hur det uttrycks. Ibland handlar det endast om bedömning av elevernas kunskapsutveckling, ibland bara att fortsätta att arbeta på samma sätt.

Intervjuerna visar att det skiljer sig mellan arbetslagen hur man skriver omdömen men att skolans personal bedömer att skillnaderna har minskat. Personalens egen bedömning är att arbetet med individuella utvecklingsplaner behöver utvecklas ytterligare.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna vid Hietaniemi friskola måste utvecklas för att uppfylla författningarnas krav. Särskilt gäller det bedömningarna av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och beskrivningen av elevernas utvecklingsområden.

Författning

10 kap. 13§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Hietaniemi friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste följa upp, analysera och dokumentera kunskapsresultaten även i ämnen som inte har nationella ämnesprov .
- Rektorn måste följa upp, analysera och dokumentera måluppfyllelsen i förskoleklassen och fritidshemmet.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Inom varje skolenhet ska verksamheten systematiskt planeras, följas upp och utvecklas. Kvalitetsarbetet på enhetsnivån ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de nationella mål som finns för utbildningen. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet på enheten genomförs enligt skollagens krav. Det systematiska kvalitetsarbetet ska även dokumenteras.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet framgår bland annat att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektor har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, bland annat ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Hietaniemi friskola har inför tillsynen redovisat en kvalitetsredovisning för läsåret 2011/12 till Skolinspektionen. Kvalitetsredovisningen omfattar förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Redovisningen av verksamheternas mål, åtgärder/insatser, resultat, måluppfyllelse, analys och åtgärder för ökad måluppfyllelse delas in i fyra delar; fritidshemmet, F-2, 3–5 och 6–9. Inom F-2 är det dock svårt att utläsa någon måluppfyllelse för förskoleklassen. Någon redovisning av kunskapsresultaten för alla ämnen i årskurs 6 och 9 görs inte heller utan endast för ämnen där nationella ämnesprov genomförs. Vid intervjun med personalen framkommer också att skolan inom det systematiska kvalitetsarbetet inte har samlat in några kunskapsresultat för ämnen utöver de ämnen där nationella ämnesprov genomförs.

Vid tillsynen framkommer att verksamheten vid fritidshemmet under vårterminen har bedrivits av personal som har begränsad erfarenhet av denna verksamhet och inte har den kunskap om styrdokumentens koppling till verksamheten vid fritidshem som behövs. Eftersom skolan samtidigt leds av en tillförordnad rektor medan den ordinarie rektorn är sjukskriven har inte heller personalen på fritidshemmet kunnat få tillräckligt stöd från skolledningen med att se till att styrdokumentet på ett tydligt sätt kopplas till verksamheten. Måluppfyllelsen i fritidshemmets verksamhet i förhållande till de nationella målen beskrivs också i mycket begränsad omfattning i dokumentationen av kvalitetsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att Hietaniemi friskola måste utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete så att det tydligt omfattar alla delar av verksamheten och se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet redovisar kunskapsresultaten i alla ämnen.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Hietaniemi friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Hietaniemi friskola måste se till att det bedrivs ett gemensamt förebyggande och hälsofrämjande arbete inom elevhälsan för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering

Enligt skollagen ska skolan se till att eleverna ges en bra miljö för sin kunskapsutveckling och sin personliga utveckling. Elevhälsans roll ska därför främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan ska därmed arbeta med generellt inriktade uppgifter som rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Elevhälsan ska också i övrigt stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan också ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Vid Hietaniemi friskola finns tillgång till kurator, skolsköterska och specialpedagogisk kompetens. Dessa funktioner har alla kontakter med rektorn vid behov. Däremot visar tillsynen att det inte finns något gemensamt och förebyggande arbete som bedrivs av elevhälsan. Denna bild bekräftas både vid intervju med elevhälsan och vid rektorsintervjun. Elevhälsans personal efterlyser vid intervjun möjlighet till gemensam planering och utformning av det förebyggande arbetet.

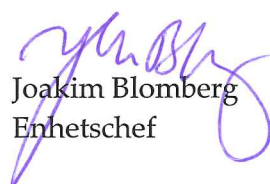
Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Hietaniemi friskola måste ges förutsättningar att bedriva ett förebyggande hälsofrämjande arbete vid skolan för att skapa goda förutsättningar för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling.

Författning

1 kap. 8 § och 2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråden Jonas Hedström och Sten Svanholm.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Stefan Persson
Föredragande

Skolinspektionen

2013-06-19

10 (12)

Dnr 44-2012:4667

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).